

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «РІВНЕНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ»

Циклова комісія землепорядних дисциплін

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Охорона праці, безпека життєдіяльності та цивільний захист

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань 19 Архітектура та будівництво
(шифр і назва напряму підготовки)

спеціальність 193 Геодезія та землеустрій
(шифр і назва напряму підготовки)

освітня програма Геодезія та землеустрій
(назва)

2025

Програму навчальної дисципліни «Охорона праці, безпека життєдіяльності та цивільний захист» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Геодезія та землеустрій», спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» галузі знань 19 «Архітектура та будівництво», затвердженої Вченою радою НУБіП України, протокол від 24 квітня 2024 року № 11

Розробник: Дерманчук Микола Олексійович, спеціаліст першої категорії.

Програма затверджена на засіданні циклової комісії землепорядних дисциплін

Протокол від 29 серпня 2025р. № 1

Голова циклової комісії землепорядних дисциплін

29 серпня 2025р.

(підпис)

Неля РУСІНА

(ініціали та прізвище)

Погоджено методичною радою ВСП «РФК НУБіП України»

Протокол від 29 серпня 2025 р. № 1

29 серпня 2025 р.

Голова

(підпис)

Людмила БАЛДИЧ

(ініціали та прізвище)

©Микола Дерманчук 2025

1. Опис предмета навчальної дисципліни

«Охорона праці, безпека життєдіяльності та цивільний захист»

<i>Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-професійний ступінь</i>	
Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність	193 Геодезія та землеустрій
<i>Характеристика навчальної дисципліни</i>	
Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість змістових модулів	3
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	-
Мова викладання	українська
Форма контролю	екзамен
<i>Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання</i>	
Форма навчання	денна форма навчання
Рік підготовки	2025-2026
Семестр	5
Аудиторні години:	56 год.
Лекційні заняття	36 год.
Практичні заняття	20 год.
Самостійна робота	34 год.
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних	3 год.

2. Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни полягає у набуті здобувачем освіти компетенція, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також формування у здобувача освіти відповідальності за особисту та колективну безпеку.

Завдання навчальної дисципліни:

➤ опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях;

➤ формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийнятого ризику.

Засвоївши дисципліну „Цивільний захист, охорона праці та безпека життєдіяльності” майбутні здобувачі освіти повинні знати:

➤ культуру безпеки і ризик-орієнтоване мислення, при якому питання безпеки, захисту й збереження навколишнього середовища розглядаються як найважливіші пріоритети в житті й діяльності;

➤ знання сучасних проблем і головних завдань безпеки життєдіяльності та вміння визначити коло своїх обов'язків з питань виконання завдань професійної діяльності з урахуванням ризику виникнення небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання;

В результаті вивчення дисципліни „ Цивільний захист, охорона праці та безпека життєдіяльності” здобувачі освіти у відповідних напрямках підготовки повинні вміти:

➤ володіти сукупністю загальнокультурних та професійних компетенції з питань безпеки життєдіяльності у відповідних напрямках підготовки для вирішення професійних завдань, пов'язаних із гарантуванням збереження життя та здоров'я персоналу ОГ в умовах небезпечних і надзвичайних ситуацій.

➤ вміння оцінити середовище перебування щодо особистої безпеки, безпеки колективу, суспільства, провести моніторинг небезпечних ситуацій та обґрунтувати головні підходи та засоби збереження життя, здоров'я та захисту працівників в умовах загрози і виникнення небезпечних та надзвичайних ситуацій;

➤ здатність приймати рішення щодо безпеки в межах своїх повноважень.

➤ здатність орієнтуватися в основних методах і системах забезпечення техногенної безпеки, обґрунтовано вибирати відомі пристрої, системи та методи захисту людини і природного середовища від небезпек;

- вміння оцінити сталість функціонування об'єкту господарювання в умовах надзвичайних ситуацій та обґрунтувати заходи щодо її підвищення;
- вміння обґрунтувати та забезпечити виконання комплексу робіт на об'єкті з попередження виникнення надзвичайних ситуацій, локалізації та ліквідації їхніх наслідків;
- здатність орієнтуватися в основних нормативно-правових актах в області забезпечення безпеки;
- знання організаційно-правових заходів забезпечення безпечної життєдіяльності та вміння обґрунтувати та забезпечити виконання у повному обсязі заходів з колективної та особистої безпеки;
- вміння забезпечити координацію зусиль виробничого колективу в попередженні виникнення надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків;
- вміння ідентифікувати небезпечні чинники природного та техногенного середовищ і віднайти шляхи відвернення їхньої дії використовуючи імовірнісні структурно-логічні моделі;
- вміння оцінити безпеку технологічних процесів і обладнання та обґрунтувати заходи щодо її підвищення;
- вміння обґрунтувати нормативно-організаційні заходи забезпечення безпечної експлуатації технологічного обладнання та попередження виникнення надзвичайних ситуацій;
- обґрунтування та методичне забезпечення проведення навчання серед працівників та населення з питань безпеки життєдіяльності та дій за надзвичайних ситуацій;
- вміння надати допомогу та консультації працівникам та населенню з практичних питань безпеки життєдіяльності та захисту у надзвичайних ситуаціях;
- оцінювати стан готовності підрозділу до роботи в умовах загрози і виникнення НС за встановленими критеріями і показниками та надавати консультації працівникам організації (підрозділу) щодо підвищення його рівня;
- здатність аналізувати механізми впливу небезпек на людину, визначати характер взаємодії організму людини з небезпеками середовища існування з урахуванням специфіки механізму токсичної дії небезпечних речовин, енергетичного впливу та комбінованої дії факторів.

Очікувані результати навчання.

Після вивчення дисципліни „*Цивільний захист, охорона праці та безпека життєдіяльності*” у здобувачів освіти формуються такі **компетентності**:

Загальні (ЗК):

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя, охорони

навколишнього середовища.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Спеціальні компетентності (СК):

СК12. Здатність виконувати всі види робіт з неухильним дотриманням вимог охорони праці, природи та безпеки життєдіяльності

Програмні результати навчання (РН).

РН1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні..

РН4. Вільно володіти державною мовою як усно, так і письмово та іноземною мовою в обсязі, необхідному для забезпечення професійної діяльності.

РН17. Проектувати заходи з охорони праці і безпеки життєдіяльності в галузі та забезпечувати їх виконання

Модуль 1 Основи безпеки життєдіяльності.

Тема 1. . Теоретичні основи БЖД. Головні завдання БЖД. Найважливіші теоретичні положення та основні висновки БЖД.

Менеджмент безпеки у „Безпеці життєдіяльності”. Організаційно-функціональна структура захисту населення і територій у НС. Навчання населення діям та способам захисту в разі виникнення НС та аварій.

Фінансування заходів з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

Тема 2. Ризик. Види і методи визначення ризиків. Класифікація небезпек.

Модель життєдіяльності людини. Головні визначення – безпека, загроза, небезпека, надзвичайна ситуація, ризик.

Головні завдання БЖД. Найважливіші теоретичні положення та основні висновки БЖД. Класифікація небезпек. Ризик. Види і методи визначення ризику.

Тема 3. Людина і навколишнє середовище. Характеристики середовища життєдіяльності.

Класифікація навколишнього середовища і середовища життєдіяльності людини. Негативний фактор. Класифікація негативного фактору за характером дії на людину.

Тема 4. Природні небезпеки.

Характеристика небезпечних геологічних процесів і явищ: землетрус, карст, осідання ґрунтів над гірничими виробками, зсув, обвал, ерозія ґрунту. Вражаючі фактори, що ними формуються, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки та навколишнє середовище.

Негативний вплив на життєдіяльність людей та функціонування об'єктів економіки в умовах проявів вражаючих факторів небезпечних метеорологічних явищ: сильного вітру, урагану, смерчу, шквалу, зливи, сильної спеки, морозу, снігопаду, граду, ожеледі.

Тема 5. Ризик радіаційної та хімічної небезпеки.

Техногенні небезпеки та їх вражаючі фактори за генезисом і механізмом впливу. Класифікація, номенклатура і одиниці виміру вражаючих факторів фізичної та хімічної дії джерел техногенних небезпек.

Промислові аварії, катастрофи та їхні наслідки. ЧАЕС. Дії населення при небезпеках. Рівні виробничих аварій в залежності від їхнього масштабу. Втрати міцності, деформації, провали і руйнування будівель та споруд.

Тема 6. Небезпеки пов'язані з використанням транспортних засобів.

Небезпечні події на транспорті та аварії на транспортних комунікаціях. Вимоги до транспортування небезпечних речовин. Маркування небезпечних вантажів з небезпечними речовинами. Небезпеки пов'язані з використанням залізничного транспорту. Основні причини дорожньо-транспортних аварій.

Тема 7. Надання першої долікарської допомоги потерпілому.

Призначення першої допомоги долікарської допомоги та загальні принципи її надання. Надання першої допомоги при враженні діяльності мозку, зупинці дихання та серцевої діяльності. Долікарська допомога при термічних впливах та хімічних опіках. Допомога при отруєнні, ураженні електричним струмом, блискавкою.

Модуль 2 Охорона праці.

Тема 8. Вступ. Загальні поняття та визначення з охорони праці.

Сучасний стан охорони праці в Україні та за кордоном. Основні розділи дисципліни «Основи охорони праці». Суб'єкти і об'єкти охорони праці. Основні терміни та визначення в галузі охорони праці. Класифікація шкідливих та небезпечних виробничих чинників.

Тема 9. Державні органи нагляду і контролю за станом охорони праці на виробництві.

Система державного управління охороною праці в Україні. Компетенція та повноваження органів державного управління охороною праці. Національна рада з питань безпечної життєдіяльності населення.

Органи державного нагляду за охороною праці, їх основні повноваження і права.

Громадський контроль за дотриманням законодавства про охорону праці.

Тема 10. Організація охорони праці на підприємстві.

Структура, основні функції і завдання управління охороною праці в організації.

Служба охорони праці підприємства. Статус і підпорядкованість. Основні завдання, функції служби охорони праці. Структура і чисельність служб охорони праці. Права і обов'язки працівників служби охорони праці.

Громадський контроль за станом охорони праці в організації. Уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці, їх обов'язки і права.

Комісія з питань охорони праці підприємства. Основні завдання та права комісії. Регулювання питань охорони праці у колективному договорі.

Атестація робочих місць за умовами праці. Мета, основні завдання та зміст атестації. Організація робіт та порядок проведення атестації робочих місць. Карта умов праці.

Кабінети промислової безпеки та охорони праці, основні завдання та напрямки роботи кабінетів.

Кольори, знаки безпеки та сигнальна розмітка.

Тема 11. Навчання з питань охорони праці.

Принципи організації та види навчання з питань охорони праці. Вивчення основ охорони праці у навчальних закладах і під час професійного навчання. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників під час прийняття на роботу і в процесі роботи. Спеціальне навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників, які виконують роботи підвищеної небезпеки. Навчання з питань охорони праці посадових осіб.

Інструктажі з питань охорони праці. Види інструктажів. Порядок проведення інструктажів для працівників. Інструктажі з питань охорони праці для вихованців, учнів, студентів.

Тема 12. Виробничий та побутовий травматизм. Професійні захворювання.

Виробничі травми, професійні захворювання, нещасні випадки виробничого характеру. Інциденти та невідповідності. Мета та завдання профілактики нещасних випадків професійних захворювань і отруєнь на виробництві. Основні причини виробничих травм та професійних захворювань. Розподіл травм за ступенем тяжкості. Основні заходи по запобіганню травматизму та професійним захворюванням.

Тема 13. Освітлення виробничих приміщень. Розрахунок освітлення. Гігієнічна оцінка виробничого шуму.

Основні світлотехнічні визначення. Природне, штучне, суміщене освітлення. Класифікація виробничого освітлення. Основні вимоги до виробничого освітлення. Нормування освітлення, розряди зорової роботи. Експлуатація систем виробничого освітлення. Джерела штучного освітлення, лампи і світильники. Загальний підхід до проектування систем освітлення.

Параметри звукового поля: звуковий тиск, інтенсивність, частота, коливальна швидкість. Звукова потужність джерела звуку. Класифікація шумів за походженням, за характером, спектром та часовими характеристиками. Нормування шумів. Контроль параметрів шуму, вимірювальні прилади. Методи та засоби колективного та індивідуального захисту від шуму.

Тема 14. Загальні вимоги безпеки. Електробезпека. Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах.

Дія електричного струму на організм людини. Електричні травми. Чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом.

Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом. Умови ураження людини електричним струмом. Ураження електричним струмом при дотику або наближенні до струмоведучих частин і при дотику до неструмоведучих металевих елементів електроустановок, які опинились під напругою. Напруга кроку та дотику. Безпечна експлуатація електроустановок: електрозахисні засоби і заходи.

Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом.

Показники вибухопожежонебезпечних властивостей матеріалів і речовин. Категорії приміщень за вибухопожежонебезпечністю. Класифікація вибухо-небезпечних та пожежонебезпечних приміщень і зон.

Основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки виробничого об'єкту. Пожежна сигналізація. Засоби пожежогасіння.

Дії персоналу при виникненні пожежі. Забезпечення та контроль стану пожежної безпеки на виробничих об'єктах.

Вивчення питань пожежної безпеки працівниками.

Модуль 3 „Основи цивільного захисту та територій”

Тема 15 Цивільний захист населення та територій

Основи державної політики у сфері цивільного захисту. Єдина державна система цивільного захисту (ЄДС ЦЗ). Режими функціонування ЄДС ЦЗ. Організація ЦЗ на об'єкті господарської діяльності.

Міжнародне співробітництво у сфері цивільного захисту.

Тема 16 Надзвичайні ситуації техногенного та воєнного характеру

Промислові аварії, катастрофи та їх наслідки. Надзвичайні ситуації унаслідок аварій чи катастроф на транспорт. Надзвичайні ситуації унаслідок техногенних пожеж і вибухів. Надзвичайні ситуації унаслідок аварій з викиданням радіаційних речовин. Надзвичайні ситуації соціального та воєнного характеру. Тероризм, його види та фактори. Особливий період. Воєнний стан. Права та обов'язки громадян.

Тема 17 Захист населення та територій від надзвичайних ситуацій.

Основні принципи та способи захисту населення та територій від надзвичайних ситуацій. Оповіщення та інформування у сфері ЦЗ. Засоби індивідуального та колективного захисту. Евакуаційні заходи. Медицина катастроф.

Тема 18 Локалізація надзвичайних ситуацій та ліквідація їх наслідків.

Організація робіт з реагування на надзвичайні ситуації. Аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи. Життєзабезпечення постраждалих в зонах надзвичайних ситуацій. Ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій.

3. Структура залікового кредиту дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усьог	у тому числі			
о	л	п	лаб.	с.р.	
1	2	3	4	5	6
<i>Змістовий модуль 1 Основи безпеки життєдіяльності</i>					
Тема 1. Теоретичні основи БЖД. Головні завдання БЖД. Найважливіші теоретичні положення та основні висновки БЖД.	6	2	2	-	2
Тема 2. Ризик. Види і методи визначення ризиків. Класифікація небезпек.	2	2	-	-	-
Тема 3. Людина і навколишнє середовище. Характеристики середовища життєдіяльності.	4	2	2	-	-
Тема 4. Природні небезпеки.	6	2	2	-	2
Тема 5 Ризик радіаційної та хімічної небезпеки.	6	2	2	-	2
Тема 6. Небезпеки пов'язані з використанням транспортних засобів.	2	2	-	-	-
Тема 7. Надання першої долікарської допомоги потерпілому.	4	2	-	-	2
Разом за змістовим модулем 1	30	14	8	-	8
<i>Змістовий модуль 2 Охорона праці.</i>					
Тема 8. Вступ. Загальні поняття та визначення з охорони праці	4	2	-	-	2
Тема 9. Державні органи нагляду і контролю за станом охорони праці на виробництві	4	2	-	-	2
Тема 10. Організація охорони праці на підприємстві	4	2	-	-	2
Тема 11. Навчання з питань охорони праці.	2	2	-	-	-
Тема 12. Виробничий та побутовий травматизм. Професійні захворювання.	10	2	8	-	-
Тема 13. Освітлення виробничих приміщень. Розрахунок освітлення. Гігієнічна оцінка виробничого шуму.	2	2	-	-	-
Тема 14. Загальні вимоги безпеки. Електробезпека. Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах.	4	2	-	-	2
Разом за змістовим модулем 2	30	14	8	-	8
<i>Змістовий модуль 3 „Основи цивільного захисту та територій”</i>					
Тема 15. Цивільний захист населення та територій	8	2	-	-	6
Тема 16. Надзвичайні ситуації техногенного та воєнного характеру	12	2	4	-	6
Тема 17. Захист населення та територій від надзвичайних ситуацій	6	2	-	-	4
Тема 18. Локалізація надзвичайних ситуацій та ліквідація їх наслідків	4	2	-	-	2
Разом за змістовим модулем 3	30	8	4	-	18
Усього годин	90	36	20	-	34

4. *Тіми лекційних, практичних занять та їх зміст*

№ теми	№ заняття	Вид навчальної діяльності	Назва теми	К-сть годин
<i>Змістовий модуль 1 Основи безпеки життєдіяльності</i>				
1	1	лекція 1	Теоретичні основи БЖД. Головні завдання БЖД. Найважливіші теоретичні положення та основні висновки БЖД.	2
		самостійне вивчення	Задачі і значення безпеки життєдіяльності. Класифікація	2
2	2	лекція 2	Ризик як оцінка небезпек. Види і методи визначення ризиків.	2
3	3	лекція 3	Ризик радіаційної та хімічної небезпеки.	2
	4	практична робота 1	Дії населення при виникненні хімічної та радіаційної небезпеки.	2
		самостійне вивчення	Небезпеки пов'язані з використанням легкозаймистих та горючих речовин, з використанням електричного струму.	2
4	5	лекція 4	Людина і навколишнє середовище. Характеристики середовища життєдіяльності.	2
	6	практична робота 2	Дії населення в екстремальних ситуаціях.	2
	7	практична робота 3	Природно-соціальні небезпеки.	2
		самостійне вивчення	Соціальні та політичні небезпеки, їхні види та характеристики. Небезпеки пов'язані з експлуатацією та утриманням житла.	4
5	8	лекція 5	Природні небезпеки	2
	9	практична робота 4	Дії населення при виникненні природних небезпек.	2
6	10	лекція 6	Небезпеки пов'язані з використанням транспортних засобів.	2
7	11	лекція 7	Надання першої долікарської допомоги потерпілому.	2
			Всього	30
<i>Змістовий модуль 2 Охорона праці</i>				
8	12	лекція 8	Вступ. Загальні поняття та визначення з охорони праці.	2
9	13	лекція 9	Державні органи нагляду і контролю за станом охорони праці на виробництві.	2
		самостійне вивчення	Громадський контроль за дотриманням законодавства про охорону праці.	2
10	14	лекція 10	Організація охорони праці на підприємстві.	2
		самостійне вивчення	Уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці, їх обов'язки і права. Комісія з питань охорони праці підприємства. Основні завдання та права комісії. Атестація робочих місць за умовами праці.	2
11	15	лекція 11	. Навчання з питань охорони праці.	2
		самостійне вивчення	Основні заходи по запобіганню травматизму та професійним захворюванням.	2
12	16	лекція 12	. Виробничий та побутовий травматизм. Професійні захворювання.	2
	17	практична робота 5	Протокол огляду місця, де стався (сталася) нещасний випадок (аварія).	2

	18	практична робота 5	Протокол огляду місця, де стався (сталася) нещасний випадок (аварія).	2
	19	практична робота 6	Акт про нещасний випадок пов'язаний з виробництвом.	2
	20	практична робота 6	Акт про нещасний випадок пов'язаний з виробництвом.	2
13	21	лекція 13	. Освітлення виробничих приміщень. Розрахунок освітлення. Гігієнічна оцінка виробничого шуму.	2
14	22	лекція 14	Загальні вимоги безпеки. Електробезпека. Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах.	2
		самостійне вивчення	Санітарно-гігієнічні вимоги до планування і розміщення виробничих і допоміжних приміщень. Чинники, що визначають санітарно-гігієнічні умови праці.	2
			Всього	30
<i>Змістовий модуль 3 „Основи цивільного захисту та територій”</i>				
15	23	лекція 15	Цивільний захист населення та територій	2
	24	практична робота 7	Розрахунок та визначення основних параметрів при землетрусі	2
		самостійне вивчення	Організаційно-функціональна структура безпеки життєдіяльності	4
		самостійне вивчення	Психічні особливості людини як чинник її безпеки	2
	25	практична робота 8	Розрахунок та визначення оцінки пожежної обстановки при горінні твердих та рідких горючих речовин	2
16	26	лекція 16	Надзвичайні ситуації техногенного та воєнного характеру	2
		самостійне вивчення	Загальна оцінка та характеристика небезпек. Якісний аналіз ризику	6
17	27	лекція 17	Захист населення та територій від надзвичайних ситуацій	2
		самостійне вивчення	Захисту населення у надзвичайний час	4
18	28	лекція 18	Локалізація надзвичайних ситуацій та ліквідація їх наслідків	2
		самостійне вивчення	Класифікація надзвичайних ситуацій	2
			Всього	30
			Всього за курс	90

6. Індивідуальні завдання

Тема	Вид завдання (реферати, дослідницькі, розрахункові роботи тощо)	Календарні строки і форма контролю
1	2	3
<i>Загальні положення з „Цивільного захисту охорони праці та безпеки життєдіяльності”</i>		
1. Порядок дослідження сталого функціонування об'єкта господарювання в умовах загрози виникнення надзвичайної ситуації	реферат	вересень
2. Заходи щодо забезпечення життєдіяльності населення у надзвичайних умовах	реферат	вересень
3. Організація укриття співробітників об'єкта господарювання у захисних спорудах цивільного захисту	реферат	вересень
4. Порядок забезпечення діяльності комісій з питань НС	реферат	вересень
5. Основні положення нормативно правових актів України у сфері безпеки життєдіяльності	реферат	вересень
6. Міжнародне гуманітарне право з проблем захисту населення та територій у НС	реферат	жовтень
7. Організація та проведення спеціальної обробки у випадку радіаційного та хімічного забруднення.	реферат	жовтень
8. Аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи в зоні НС	реферат	жовтень
9. Нормативні документи в галузі охорони праці	реферат	жовтень
10. Гігієнічне нормування та профілактичні заходи	реферат	жовтень
11. Організація та проведення спеціальної обробки у випадку радіаційного та хімічного забруднення	реферат	жовтень
12. Стандартизація в охороні праці та управління	реферат	жовтень
13. Державні органи нагляду і контролю за станом охорони	реферат	листопад
14. Небезпечні та шкідливі фактори пов'язані з пожежами	реферат	листопад
15. Санітарно – гігієнічні вимоги	реферат	листопад
16. Ергономічні обґрунтування й оцінка у безпеці життєдіяльності	реферат	листопад
17. Структура, основні завдання, сили та засоби служби транспортного забезпечення цивільного захисту	реферат	листопад
18. Евакуація людей з будівель та приміщень	реферат	листопад
19. Медико – біологічні та соціальні проблеми здоров'я	реферат	листопад

20. Надання першої долікарської допомоги потерпілому	реферат	листопад
21. Організація евакуації учасників навчально-виховного процесу із зони надзвичайної ситуації	реферат	листопад

7. Перелік питань на екзамен

1. Яке значення має охорона праці з соціальної та економічної точок зору?
2. Назвіть основні етапи розвитку охорони праці?
3. Зробіть попередні висновки про стан охорони праці в Україні та інших країнах?
4. Дайте визначення та схарактеризуйте основні поняття в галузі охорони праці.
5. Що являє собою дисципліна “Основи охорони праці”, яка мета та завдання для яких розділів вона складається?
6. Які законодавчі акти визначають основні положення про охорону праці?
7. Перелічіть основні положення Закону України “Про охорону праці”?
8. Які основні принципи державної політики в галузі охорони праці?
9. Які гарантії надані в законодавчому порядку щодо прав громадян на охорону праці?
10. Які пільги та компенсації надаються працівникам за важкі та шкідливі умови праці?
11. Перелічіть найважливіші надбання Закону України “Про охорону праці”.
12. Яким чином здійснюється в Україні соціальний захист потерпілих на виробництві?
13. Перелічіть основні положення Закону України “Про загальнообов’язкове Д державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності”?
14. Які основні послуги та виплати здійснює Фонд соціального страхування від нещасних випадків?
15. Яким чином здійснюється фінансування страхування від нещасного випадку?
16. Перелічіть найважливіші надбання Закону щодо соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання.
17. Сформулюйте основні положення законодавчих актів щодо охорони праці жінок.
18. Сформулюйте основні положення законодавчих актів щодо охорони праці неповнолітніх?
19. Що являють собою державні нормативні акти про охорону праці та яким і чином здійснюється їх кодування?
20. Які нормативні акти про охорону праці діють у межах підприємства?
Які види відповідальності передбачені за порушення законодавства про охорону праці?

22. Яким чином здійснюється міжнародне співробітництво у галузі охорони праці?

23. Які органи здійснюють державне управління охороною праці, в чому полягають їх повноваження?

24. Що являє собою система управління охороною праці (СУОП), як вона реалізовується в межах підприємства?

25. Які основні функції та завдання управління охороною праці та яким чином вони реалізуються?

26. Сформулюйте основні положення щодо служби охорони праці.

27. Сформулюйте основні положення щодо комісії з питань охорони праці підприємства.

28. Як здійснюється навчання з питань охорони праці при прийнятті на роботу та в процесі роботи, а також у закладах освіти?

29. Які існують види інструктажів з питань охорони праці; з ким, як та коли вони проводяться та яким чином оформляються?

30. Який порядок проведення стажування та допуску працівників до роботи?

31. Які органи мають право здійснювати державний нагляд за охороною праці, які їх основні повноваження та права?

32. Хто здійснює громадський контроль за дотриманням законодавства про охорону праці? Які їх основні обов'язки та права?

33. Як здійснюється розслідування та облік випадків виявлення хронічних професійних захворювань і отруень?

34. Як здійснюється розслідування та облік аварій?

35. Які існують методи аналізу виробничого травматизму та професійної захворюваності? В чому полягає їх суть?

36. За якими основними показниками оцінюється рівень виробничого травматизму та професійної захворюваності?

37. Які основні причини виробничого травматизму та професійної захворюваності? Перелічіть найважливіші заходи щодо їх попередження?

38. Як можна визначити збитки пов'язані з виробничим травматизмом і захворюваннями працівників?

39. Які кольори безпеки та знаки безпеки праці використовуються на виробництві? Наведіть конкретні приклади?

40. Як здійснюється розслідування та облік нещасних випадків на виробництві?

41. Які заходи та засоби застосовуються для захисту від іонізуючих випромінювань?

42. Які методи та прилади використовуються для радіометричного і дозиметричного контролю та вимірювання? В чому полягає їх принцип роботи?

43. Як класифікуються електромагнітні випромінювання за частотним спектром? Наведіть приклади використання джерел електромагнітних полів радіочастот у різних галузях економіки.

44. Як впливають електромагнітні поля радіочастотного діапазону на організм людини та які рівні допустимого опромінення?

45. Які заходи та засоби застосовуються для захисту працюючих від електромагнітних випромінювань радіочастотного діапазону?
46. Як впливають інфрачервоні випромінювання на організм людини, які допустимі інтенсивності теплового опромінення працюючих, якими засобами та заходами забезпечується захист від інфрачервоного опромінення?
47. Як впливають ультрафіолетові випромінювання на організм людини, які допустимі інтенсивності ультрафіолетових випромінювань, якими засобами та заходами, забезпечується захист від ультрафіолетового опромінення?
48. В чому полягає особливість лазерного випромінювання та в яких галузях економіки використовуються лазерна техніка?
49. Як впливає лазерне випромінювання на організм людини, які гранично допустимі рівні лазерного випромінювання на робочих місцях?
50. Які заходи та засоби безпеки застосовуються для захисту від лазерного випромінювання?
51. Які засоби індивідуального захисту використовуються на виробництві, як вони класифікуються? Дайте характеристику кожного виду ЗІЗ?
52. Перелічіть основні санітарно-гігієнічні вимоги до розміщення підприємств, до виробничих і допоміжних приміщень?
53. Перелічіть основні вимоги до виробничих будівель та споруд?
54. Перелічіть основні вимоги до водопостачання та каналізації?
55. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності. Фактори, що належать до світоглядно – профілактичного характеру.
56. Що таке небезпека. Дати визначення та охарактеризувати.
- 57 Джерела політичних небезпек. Їх види та характеристика.
- 58 За якою формулою визначається ризик. Дати визначення ризику.
- 59 Шляхи зменшення ризику. Типи аналізу.
- 60 Загальні інструменти управлінського ризику.
- 61 Категорії серйозності небезпек. Рівні ймовірності небезпек.
- 62 Попередній аналіз небезпек, дати визначення.
- 63 ПАН зазвичай виконується у такій послідовності.
- 64 З яких компонентів складається життєве середовище. Дати характеристику кожному з компонентів.
- 65 Медико – біологічні та соціальні проблеми здоров'я.
- 66 Дати визначення здоров'я. Вплив негативних факторів на здоров'я людини.
- 67 Взаємопов'язані рівні здоров'я як „людина – здоров'я середовище”. Охарактеризувати кожен.
- 68 Три рівні опису цінності „здоров'я”. Адаптація характеризується та включає в себе такі види.
- 69 Ознаки близького землетрусу. Що таке інтенсивність. Зсуви, селі і які вони бувають за ступенем.
- 70 Деякі рекомендації щодо правил поведінки в умовах небезпеки землеустрою.
- 71 Що таке, на вашу думку, Цивільна оборона. Навіщо вона потрібна?
- 72 Які завдання вирішує Цивільна оборона?

- 73 Навіщо потрібна ватно-марлева пов'язка. Від чого вона захищає?
- 74 Що таке Надзвичайна ситуація? Які Надзвичайні ситуації ви знаєте?
- 75 Що таке евакуація? Навіщо вона потрібна? Як правильно поводитися під час евакуації?
- 76 Які сигнали ЦО діють у навчальних закладах?
- 77 небезпечні природні явища і як від них захищатися?
- 78 Які техногенні катастрофи Ви знаєте? Як вони виникають?
- 79 Як особисто я охороняю довкілля?
- 80 Які предмети побутової хімії небезпечні? Як правильно ними користуватися?

8. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни „Цивільний захист охорона праці та безпека життєдіяльності” у навчальному процесі застосовуються такі методи навчання: розповідь, бесіда, лекція, пояснення, демонстрація, ілюстрація, навчальна дискусія, диспут, самостійне виконання практичних завдань, розв'язування задач, виконання вправ.

9. Контроль результатів навчання

9.1. Форми та засоби поточного і підсумкового контролю

У процесі вивчення дисципліни „Цивільний захист охорона праці та безпека життєдіяльності” використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи здобувача освіти:

- індивідуальне опитування, фронтальне опитування;
- поточне тестування;
- підсумкове тестування з кожного змістовного модуля;
- письмовий екзамен.

Підсумковий рейтинг за семестр з дисципліни „ Цивільний захист охорона праці та безпека життєдіяльності” визначається як середнє арифметичне рейтингів залікових модулів.

Контроль знань здобувача освіти здійснюється за модульно-рейтинговою системою.

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання здобувачів освіти з дисципліни є:

- модульні контрольні роботи;
- презентація досліджень;
- презентації здобувачів освіти та виступи на семінарських заняттях;
- залік.

Зміст курсу дисципліни „ Цивільний захист охорона праці та безпека життєдіяльності” поділений на 3 змістових модулів. Кожний модуль включає в себе лекції, практичні, самостійну роботу здобувачів освіти і завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу.

У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1 - 7, у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 8 – 14, у змістовий модуль 3 (ЗМ3) – теми 15- 18,

Після завершення відповідно змістового модуля проводяться *модульні контрольні роботи (МК)*. До модульної контрольної роботи допускаються здобувачі освіти, які опрацювали весь обсяг теоретичного матеріалу в т. ч і матеріал самостійно, виконали практичні роботи.

Участь здобувачів освіти в контрольних заходах обов'язкова. МК проводиться у письмовій формі, завдання обов'язково включають матеріал, який передбачено до самостійного опрацювання здобувачами освіти. Здобувач освіти, який не виконав вимоги щодо самостійної роботи чи будь якого іншого виду навчальної діяльності, не допускається до складання МК і даний модуль йому не зараховується.

Семестрові бали (семестровий рейтинг) здобувача освіти отримує як середнє арифметичне балів змістових модулів з усіх тем змістових модулів.

Оцінка навчальної успішності здобувача освіти здійснюється під час семестрового оцінювання у формі заліку, який передбачає виконання завдань та вирішення практичного завдання.

9.2. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи, усних і письмових відповідей на питання, виконання практичних (лабораторних занять), доповідей на семінарських заняттях, (виконання курсових робіт) – від 0 до 50 балів:

- глибоке, теоретично обґрунтоване розкриття питання; розрахунки, зроблені без помилок, проведено повний аналіз, відображена власна позиція – **48-50 балів**;
- обґрунтоване розкриття питання чи/та розрахунки, зроблені з незначними неточностями, які істотно не впливають на правильність відповіді – **45-47 балів**;
- відповідь не дає повного розкриття питання, не проведено повний аналіз результатів розрахунків, немає власної позиції – **42-44 балів**;
- неповне розкриття питання, доведені до завершення розрахунки але не зроблено їх аналіз; загалом наявні достатні знання – **38-41 балів**;
- питання розкрито фрагментарно, наявні фактологічні помилки під час викладу чи/та помилки під час проведення розрахунків – **34-37 балів**;
- відповідь неповна, наявні суттєві помилки при викладі та проведенні розрахунків – **30-33 балів**; відповідь має значні помилки елементарного рівня – **1-30 бали**;
- відсутність відповіді на питання – **0 балів**.

8.3 Оцінювання за формами контролю

	Залікови й модуль 1	Залікови й модуль 2	Залікови й модуль 3	Заліковий модуль (залік)	Разом
%	25%	25%	25%	25%	100%
Мінімум	0	0	0	0	0
Максимум	50	50	50	50	50

8.4 Шкала оцінювання

Відсоток формування компетентностей та набуття програмних результатів навчання	Рейтинг за п'ятдесяти бальною шкалою	Оцінка за п'ятибальною шкалою	Запис у заліковій книжці здобувача освіти та відомості
96-100	48, 49, 50	5	відмінно
90-95	45, 46, 47	5	відмінно
84-89	42, 43, 44	4	добре
75-83	38, 39, 40, 41	4	добре
67-74	34, 35, 36, 37	3	задовільно
60-66	30, 31, 32, 33	3	задовільно
менше 60	0-29	2	незадовільно

10. Методичне забезпечення дисципліни

- Витяг з навчального плану
- Навчальна (типова) програма
- Програма навчальної дисципліни
- Плани занять
- Конспект лекцій з дисципліни
- Інструкційно-методичні матеріали до практичних занять
- Інструкційно-методичні матеріали до самостійної роботи
- Питання до модулі
- Питання до заліку
- Навчальний посібник
- Мультимедійний супровід

11. Рекомендована література

1. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Підручник — Львів: УАД, 2012—336 с.
2. Є.О. Геврик “Охорона праці”. Рекомендовано Міністерством освіти і науки України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ, “Ельга”, Ніка – Центр. 2004, 279с.
3. В.Ц. Житецький “Основи охорони праці”. Львів. Видавництво „Афіша”. 2012. – 317с.
4. Охорона праці (практикум): Навч. посіб. / За заг. ред.. к.т.н., доц.. І. П. Пістуна. – Львів: «Тріада плюс», 2011 – 436 с.
5. В.Ц. Житецький, В.С. Джиги рей, О.В. Мельников. “Основи охорони праці”. Видавництво “Афіша”. 2001. – 349с.
6. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: Навч. посіб. – Суми: Університетська книга, 2009. – 540 с.
7. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: Навч. посіб. – Суми: Університетська книга, 2009. – 540 с.
8. Про охорону праці : Закон України від 21.11.2002 р. // Відомості Верховної ради. – 2003. – № 2. – С. 10.
9. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності: Закон України від 23.09.1999 року, // Відомості Верховної ради – 1999. - № 46-47, С. 403.
10. Деякі питання розслідування і ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві : Постанова Кабінету Міністрів України від 30.11.2011 р. № 1232
11. 1. Безпека життєдіяльності (забезпечення соціальної, техногенної та природної безпеки): Навч. посібник / В.В. Бегун, І.М. Науменко - К., 2004. - 328 с.
12. Березуцький В.В., Васьковець Л.А., Вершиніна Н.П. та ін. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник / За ред. проф. В.В. Березуцького. - Х.: Факт, 2005. - 348 с.
13. Желібо Є.П., Заверуха Н.М., Зацарний В.В. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти України I-IV рівнів акредитації / за ред. / Є.П.Желібо, і В.М.Пічі. - Львів: Піча Ю.В., К.: "Каравела", Львів: "Новий Світ., 2002. - 328 с.
14. Касьянов М.А., Ревенко Ю.П., Медяник В.О., Арнаут І.М., Друзь О.М., Тищенко Ю.А. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник. - Луганськ: Вид-во СНУ ім. В.Даля, 2006. - 284 с.
15. Мохняк С.М., Дацько О.С., Козій О.І., Романів А.С., Петрук М.П., Скіра В.В., Васійчук В.О., Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. Львів. Видавництво НУ "Львівська політехніка", 2009. - 264 с.

16. НПАОП 0.00-4.12-05 «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 № 15.

17. НПАОП 0.00-4.21-04 «Типове положення про службу охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 15.11.2004 р. № 255.

18. Науково-практичний коментар закону України "Про охорону праці" // Станом на 01.01.2012 р. / під ред. Артеменко О.М. - К. : Професіонал, 2012. – 592 с.

19. Атаманчук П.С. Охорона праці в галузі: Навчальний посібник / П.С. Атаманчук. – К., ЦУЛ, 2013. – 322 с

20. Запорожець О.І., Протоєрейський О.С., Франчук Г.М., Боровик І. М. Основи охорони праці. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 264 с.

21. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. – 4-те вид., допов. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2009. – 295 с.

22. Охорона праці: навч. посіб. / З.М. Яремко, С.В. Тимошук, О.І. Третяк, Р.М. Ковтун; за ред. проф. З.М. Яремка. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 374 с.

23. Охорона праці (Законодавство. Організація роботи): Навч. посіб. / За заг. ред. к.т.н., доц. І. П. Пістуна. – Львів: “Тріада плюс”, 2010. – 648 с.

24. Серіков Я. О. Основи охорони праці: Навч. посіб. – Харків, ХНАМГ, 2007. - 227с.

25. Лабораторний практикум з курсу «Основи охорони праці»/ В. В. Березуцький, Т. С. Бондаренко, Л. А. Васьковець та ін.; За ред. В. В. Березуцького. — Х.: Факт, 2005. — 348 с.

17. Інформаційні ресурси

1. <http://www.dnopr.kiev.ua> - Офіційний сайт Держгірпромнагляду.
2. <http://www.mon.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.
3. <http://www.mns.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства надзвичайних ситуацій України.
4. <http://www.social.org.ua> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.
5. <http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)»